

לקט מכתבים

לזקננו הרה"ח ר' דוד הלוי איידעלמאן

תשורה

מחגיגת הבר מצוה של
הת' זלמן יודא שי' הלוי
לואיס

כ"ה חשון, תשפ"ב

פתח דבר

בקשר עם חגיגת ה"בר מצוה" של אחי, הת' זלמן יודא שי' הלוי לואיס, ביום כ"ה חשון, תשפ"ב –

הנני מו"ל קונטרס "תשורה" הכוללת אגרות-קודש:

(א) מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אל זקננו הרה"ח ר' דוד הלוי איידעלמאן¹ (וחמיו הרב יעקב ישראל זובער²).

(ב) מכתבים מכ"ק אדמו"ר נשיא דורינו אל זקננו הנ"ל, ואיזה מכתבים אל מקורביו ולישיבת אחי תמימים שבהנהלתו.

(ג) ע"ד שטר מכירת חמץ לבית הרב של שנת תרפ"ט ע"י זקננו הרב זובער הנ"ל.

כמה ממכתבים אלו כבר נתפרסמו על ידי בקובצים שונים שהייתי מחברי המערכת, וכפי שנסמן בההערות.

להערות: seforim.lewis@gmail.com.

הת' אפרים ליב הלוי
לואיס

כ"ה חשון תשפ"ב, ברוקלין נ.י.

* התמונה בשער הקונטרס: הרב דוד הלוי איידעלמאן מקבל דולר מהרבי בחלוקת הדולרים, כ"ח אייר ה'תנשא"א.

¹ שליח קרוב לשבעים שנה בספרינגפילד מאסס. והגליל.

² שליח בסאטשכערע, רב הראשי בשוואדיא, ורב בבאסטאן מאסס.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

אגרות קודש

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

שמונה מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ
אל זקננו הרה"ח הרה"ח ר' דוד הלוי איידעלמאן ע"ה³
חלקם נדפסו ע"י המו"ל בקובצים שונים, וחלקם
בפרסום ראשון.

א

ב"ה, ר"ח כסלו תש"ד
ברוקלין

אל התלמיד מר דוד שי
שלום וברכה!

במענה על כתבך אודות אחיך מר מנשה שי' יכתבו לו שיזהר לשמור להניח
תפילין ולהתפלל והשי"ת ישמרנו בכל מקום שיהי' ויחזירנו לביתו בריא
ושלם,

יעזור לך השי"ת שתשקוד בתורה ביראת שמים ותהי' יר"ש חסיד ולמדן.

הסך 1 דאללאר נתקבל
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר ח. ליבעמאן

³ ומכתב אחד אל זקננו הרב יעקב ישראל זובער (חמיו של הרב איידעלמאן).

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

ב⁴

ב"ה כ"ח טבת, תש"ד
ברוקלין

אל התלמיד החשוב מר דוד שי

שלום וברכה

במענה על מכתבו המודיע כי דודו מר שמואל חיים שי' וזוגתו דודתו מרת לאה תחי' קבלו עליהם בר"ה העבר לשמור את השבת ומקיימים ות"ל פרנסתם מצויו להם בלי עין הרע, ות"ל נולד להם בן למז"ט, נהניתי במאוד והנני מברכם בברכת מז"ט שיגדלו את בנם ובנותיהם יחיו לתורה חופה ומעשים טובים מתוך שמירת מצות מעשיות, שבת, כשרות וטהרה, ובטח דוד(י)[ו] שי מניח תפילין בכל יום ומתפלל, וחזקם במכתבים ועליך לשלוח (ח)[ל]הם. ואתה נדפס באידיש ובאנגלית לקרא ויהנו מזה, ויחזק השי"ת את בריאותך ותשקוד ותצליח בלימוד וביראת שמים ותהיי יר"ש חסיד ולמדן.

מזכיר ח. ליבערמאן

ג

ב"ה ה' שבט, תש"ד
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו אודות מר אלי' שי' יקבל עליו עול תורה בשי[ע]ור קבוע בכל יום והשי"ת יעזור לו בגשם וברוח.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

⁴ נדפס בפעם הראשונה על ידי המו"ל בקובץ "פלפול התלמידים" מתיבתא תות"ל חובבי תורה, גליון ג' (כ"ח סיון תשע"ז) ע' מח-ט.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

54

ב"ה ה' אדר, תשי"ד
ברוקלין

אל התלמיד החשוב מר דוד שי'
שלום וברכה!

במענה על כתבו אודות מר ... שי' האם שחרורו הוא בשביל שילמוד בקאלעדזש?, צריך לקבוע שיעור ללמוד תורה וליזהר במצות, והשי"ת יעזור לו.

הסך \$3 נתקבל
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר ח. ליבערמאן

ה6

... י"ג ניסן, תשי"ד
[ברוקלין]

[ת..]למיד החשוב מר דוד שי'
[שלום] וברכה!

במענה על כתבו, יכתוב לו ... ר לקיים המצות מעשיות בהידור ... ת יעזור לו בהדרוש לו בגשם וברוח.

הסך 1 דאלאר נתקבל
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר ח. ליבערמאן

⁵ נדפס על ידי המו"ל בקובץ "פלפול התלמידים" מתיבתא תות"ל חובבי תורה, גליון ג' (כ"ח סיון תשע"ז) ע' מט.

⁶ בידינו רק חציו השמאלי של המכתב.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

7

בי"ה, י"ח טבת תש"ח
ברוקלין,

ידידי הרה"ג הנודע לשם תהלה ווי"ח אי"א מוה"ר יעקב ישראל שליט"א
זוּבֵעֵר

שלום וברכה!

בזה הנני לברכו בברכת מזל טוב להתמנותו לרב ומנהיג העדה דבית המדרש
הגדול בעי"ת באסטאן יע"א יצליחו השי"ת בעבודתו הק' לחזק שיעורי
הלימוד ברבים ולקרוב את הנוער לדרכי התורה והמצוה ולרגליו יתברכו כל
אנשי עדתו יחיו בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכו
בגשמיות וברוחניות
יוסף יצחק

8

בי"ה, כ"ה אלול תש"ט

ידידי ווי"ח אי"א מוה"ר דוד שי

שלום וברכה

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני מברך
אותו ואת בי"ב יחיו בתוך כלל אחביי ובתוך כללות אני"ש, ה' עליהם יחיו,
בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

הדו"ש ומברכם בגשמיו[ת]
וברוחניות
יוסף יצחק

⁷ נדפס על ידי המו"ל בקובץ הערות דתלמידי ישיבת תות"ל קראון סטריט כתה ח' (תשע"ה) גליון
ז' ע"ג.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואיס

ט

ב"ה, ח' טבת תש"י
ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר דוד שי

שלום וברכה! במענה על כתבו על אודות ר' חיים ברוך שי השי"ת ישלח לו
רפואה ויחזק את בריאות ב"ב יחיו ויתן להם פרנסה טובה בהרחבה בגשמיות
וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ח. ליבערמאן

אגרות קודש

נ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שלשים מכתבים מכ"ק אדמו"ר נשיא דורינו
אל זקננו הרה"ח הרה"ח ר' דוד הלוי איידעלמאן ע"ה

או אל מקורביו, או ישיבת אחי תמימים

חלקם נדפסו ע"י המו"ל בקובצים שונים, וחלקם
בפרסום ראשון.

א⁸

כ"ח שבט, ה'תשי"א

הרה"ח הו"ח אי"א וכו' התמים מו"ה דוד שי' הלוי

שלום וברכה:

הפ"נ שלו - עבור מרת ... תי' - נתקבל, ואקראהו בל"ג, על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצ"ל.

וצדיקא דאתפטר, דאשתכח בהאי עלמא יתיר מבחיוהי, בטח יתן ברכתו
והשי"ת ימלא ברכתו בגשמיות וברוחניות.

נא להודיע מצב הנ"ל בתומ"צ. כן איזה פרטים ע"ד בריאותה

בברכה ופ"ש חבורתו יחיו

/חיי"ק/

⁸ נדפס על ידי המו"ל בקובץ הערות וביאורים - מחשבת התמימים, תלמידי בית המדרש אהלי
תורה שיעור א-ב, גליון יו"ד שבט תשפ"א ע' 62.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

ב

ב"ה,
ט"ו סיון ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

צו די תלמידים מסיימים און זייערע עלטערן ה' עליהם יחיו

צו אייער חג הסיום (גראדיוואישאן) באגריס איך אלע תלמידים מסיימים, וועלכע גייען אריבער אין העכערע כתות און מחלקות אין זייער וועג פון חינוך על טהרת הקדש.

עס הייבט זיך אן די זומער וואקיישאן, די טעג פון אפרן און ערפרישונג פון די כוחות, און פון אנזאמלונג פון נייע כוחות צום נייען זמן הבא עלינו ועליכם לטובה.

איר דארפט וויסן, ליבע קינדער, אז וואקיישאן מיינט ניט א הפסק – איבעררייטונג – פון לערנען און פון חינוך. א אידיש קינד טאר ניט זיין אן לערנען תורה און אן חינוך הכשר אפילו איין טאג, זומער אדער ווינטער. פארקערט: נעמענדיק אין אכט די פיל פרייע צייט וואס תלמידים האבן אין די לאנגע זומער טעג, דארפט איר דאס אויסניצן אויף גרינטליכער איבערלערנען דאס וואס איר האט שוין געלערנט, און צוגרייטן זיך צו אייער ווייטערדיקן וועג, דעם דרך פון תורה ומצוות.

אזוי ארום וועט איר – צוזאמען מיט אנזאמלען פרישע קערפערליכע כוחות – אנשעפן זיך אויך פרישע גייסטיקע כוחות, וואס ביידע צוזאמען, און בעיקר טאקע די גייסטיקע כוחות, מאכן דעם מענטשן א גאנצן און געזונטן.

און איר, אידישן עלטערן, וואס איר טראגט אלעמאל די אחריות און עלטערן און מחנכים אין דער זעלבער צייט, דארפט געדיינקען, אז ספעציעל אין די זומער חדשים ליגט כמעט די גאנצע אחריות אויף אייך.

איך שיק אייך מיין ברכה, אז השם יתברך זאל אייך, ליבע קינדער, און אייערע עלטערן, ווי אויך אייערע מלמדים און מחנכים, שיחיו, געבן געזונט בגשמיות וברוחניות, מיט פיל נחת, אידישן נחת, מתוך מנוחת הגוף ומנוחת הנפש.

בברכה אף א געזונטען זומער – בגשמיות וברוחניות
/חיי"ק/

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

ג

ב"ה, כ"ח אדר תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר דוד שי הלוי
שלום וברכה!

בעתו קבלתי פ"נ בעד א' מר ..., ב' מרת ... ונכדה, ג' מרת ... בת ..., ומטובו
להודיעני מצבם של הנ"ל והענינים שהזכיר עליהם בהפ"נ שלו,
ובטח מרת ... תחי' יש לה לאייער המתאים.

אתענין לדעת אם נשאר מהרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ מוה"ר דובער¹⁰ זצ"ל
ספרים וכתבי דא"ח, ואם ב"ב שיחיו שייכים ללמוד בהם ולהשתמש בהם,
ות"ח בעד הטרחה להודע ע"ד כל הנ"ל.

בברכת חג פסח כשר ושמח

/חיי"ק/

114

ב"ה, ז' מנ"א תשי"ב
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר דוד שי הלוי

⁹ נדפס על ידי המו"ל בקובץ "פלפול התלמידים" מתיבתא תות"ל חובבי תורה, גליון ג' (כ"ח סיון
תשע"ז) ע' מח. ובפעם שניה (בטעות תחת הכותרת "פרסום ראשון") על ידי המו"ל בקובץ הערות
וביאורים – מחשבת התמימים – תלמידי ביהמ"ד אהלי תורה שיעור א-ב, גליון יו"ד שבט תש"פ
ע' 58.

¹⁰ לע"ע לא נתברר מיהו.

¹¹ נדפס על ידי המו"ל בקובץ הערות "ברכת נהרדעא" (ישיבת קיץ ביהמ"ד אהלי תורה תשפ"א)
גליון ג' – ש"פ דברים-חזון.

[ויש להעיר, כי המערכת בליל ששי של פרשת דברים חפשתי לאיזה מכתב להדפיס, ובחרתי (ללא
לדייק) במכתב זה, ואחר כך ראיתי כי התאריך הוא: ז' מנ"א, ואותו יום ששי היה ז' מנ"א תשפ"א.
ועוד יותר, שבמכתב זה הרבי מדבר על השגחה פרטית. המו"ל].

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מר"ח מני"א, בו מודיע ע"ד אלו ששאלתי אודותם, והם מר¹², מר ..., מר ..., מרת ... שיחיו, ועליו להסביר לכל אחד ואחת מהם, שכיון שראו השגחה פרטית במוחש, עליהם להבין גם הרמיזה שבזה, והוא שיבריאו גם כן ברוחניות, כל אחד ואחת לפי ענינו ומצבו, ויה"ר מהשי"ת שימצאו אצלו האותיות המתאימות להסבירם את הנ"ל.

וכן צריך להסביר לההורים של מרת ... (בת ...) ¹³ ולהבינם שההורים אחראים במדה גדולה בעד תכונות נפש ילדיהם, ומה שהיא בתכונת שלא כדבעי, בטח יש לההורים חלק בזה. וגדולה תשובה שמועלת בכל עת ובכל זמן, ובלבד שתהי' לא רק ענין שבלב, אלא שתמצא ביטואה ג"כ במחשבה דבור ומעשה בחיי היום יומי, וכשיתקנו הענינים שהם צריכים לתקן אצל עצמם, הרי בטח שהכנסת אור זה תשפיע ג"כ על סביבתם ועל אחת וכמה על בתם תחי'.

מוסג"פ ההוסספה לרשימת איכה שהו"ל זה עתה, ובטח יזכה בזה את הרבים השייכים לזה.

בברכה – המחכה לבשו"ט בכל הנ"ל /חי"ק/

ה

ב"ה, ט' כסלו תשי"ג
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

¹² איש זה הוא הראשון שבמכתב הקודם.

¹³ היא האשה השלישית שמכתב הקודם, והיא שהרבי כתב שבטח שיש לה לאייער המתאים (ראה במכתב הקודם).

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

נתקבל הפ"ינ ששלח : א) עבור ...¹⁴ שי' ... , ב) עבור הילדה ... תחי', ויה"ר מהשי"ת שבקרוב יוכל לבשר טוב מהטבת מצבם, ומוסג"פ מכתבי למר ...¹⁵ שי' שבטח ימסור לו בהסברה המתאימה, ולפלא שאינו כותב יותר פרטים ע"ד משפחתה של הילדה הנ"ל, (מלבד שזקנה הוא נשיא ביהכ"נ, אשר מובן שאין זה העיקר במעמד ומצב האדם עלי אדמות), ועליו לעורר את משפחתה שיוסיפו בקיום התומ"צ, ובפרט בנוגע לחינוך הכשר וכן בהנוגע בעניני טהרת המשפחה.

בברכה שיבשר טוב בקרוב
/חי"ק/

נ"ב : מוסג"פ קונטרס שהו"ל זה עתה ובטח שיזכה בו את הרבים.

ו

ב"ה, כ"ו שבט תשי"ג
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

בטח קיבל המברק שלי ביום א' בקשר עם הבאנקעט של ישיבתם. ולפלא שעד עתה אין ממנו כל ידיעה איך שהי' הבאנקעט.

ובמענה על מכתבו אודות ... שי' ... , מה שמצער אותו בענין המחשבות זרות בבואו לפסוק לישועתך קויתי ד',

הנה מהנכון שיבדוק את המזוזות בביתו וכן את התפילין שלו ובכל יום את הציצית בטליתו כנהוג, וכדאי הי' שיתן לו את אחד הסידורים שנדפס בהוצאת קה"ת = קרני הוד תורה = ליובאוויטש ובזה הסידור יתפלל את התפלות ובפרט ק"ש שעל המטה, וכן יתן לו את התהלים -אהל יוסף יצחק- שנדפס זה

¹⁴ הוא האיש השני שבמכתב הקודם.

¹⁵ הכוונה להאיש הראשון שבמכתב זה (וראה הערה הקודם).

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

לא כבר ויאמר בו השיעור תהלים = לכה"פ כפי שנחלק לימי החדש = אחר תפלת שחרית בכל יום, ואחכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

בברכה /חיי"ק/

נ"ב. מפני סיבה נתעכב מכתב לימים אחדים, וזה עתה נתקבל מכתבו ממוצש"ק משפטים, בו מודיע ע"ד הבאנקעט של הישיבה שעבר בהצלחה. ויה"ר מהשי"ת שתומשך ההצלחה בפועל הן בגשמיות והן ברוחניות, היינו איינקעשען כל ההבטחות ושיתוספו חדשים, און זאל אראפקומען בהעיקר בהגדלת מספר התלמי[דים] כמה פעמים ככה.

ת"ח ת"ח בעד הבשו"ט מהטבת מצב בריאות האברך ... שי'. ובטח מעורר את אביו ואת הנער עצמו להוסיף בעניני תורה ומצות, ומה שנתן לו איזה סכום למעמד, וביאר הדבר שהי' צריך לענות על מכתבי וכו' – הנה עליו להסביבו, שאף שענין המעמד דבר גדול הוא, וכמבואר בכמה ממכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר, הנה אחכ"ז ידוע פסק המשנה שהעולם עומד על ג' קוים, ואין לצאת בקו הגמ"ח ידי חובת שני הקוים דתורה ועבודה וזוהי חובת גברא דכאו"א, להוסיף אומץ בשלשת הקוים גם יחד. ומעלין בקדש, וכל המוסיף מוסיפין לו ובטח ימצא האותיות המתאימות איך להסביר להם את כל זה.

כך הגיעני הפ"נ בעד מרת ..., וכשאהי' על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכירה לרפואה קרובה, ויעורר אותה ובעלה שיחיו לתוספת בענינים דתורה ומצוה מתאים להנ"ל.

ז

[בסוף מכתב כללי של "י"א לחודש הגאולה ה'תשי"ג" שנשלח אל "הרה"ח הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר דוד שי' הלוי", הוסיף הרבי:]

נ"ב. נתקבלו שני הפ"נ בעד הילדים ... ו... שיחיו, ואזכירם על הציון הקי' ומטובו לברר אם נולדו בכשרות ובטהרה, ויותר טוב שרק ימסור להם השאלה וההורים יכתבו לי בעצמם בכדי שלא לבייש כו'.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

ח

בי"ה, כ"ג ניסן תשי"ג

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

נתקבל מכתבו, ובנוגע למר ... שי"ב¹⁶ שאומר שכבר בדק התפילין שלו לפני
שנתיים, הנה אין זה מספיק וצריך לבדוק עוד הפעם עתה.
הפ"נ עבוד מרת ... תחי' ... נתקבל, ות"ח בעד הבשו"ט שיודיע בזה.
במכתבו הסגיר 10 שקל, ולא הודיע ממי הם ועל מה הם!?

בברכה א. קווינט
המזכיר

ט

בי"ה, י"ב אייר תשי"ג
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

במענה על מכתבו אודות מרת ... תחי' ..., שרוצה לנסוע לאה"ק ת"ו ע"מ
להשתקע,

הנה כבר אמרתי לה, שמסופקני במאד, לאחר שהתרגלה במשך כמה שנים
להנוחיות דארצה"ב, איך יפעלו עלי' תנאי המקום והחיים באה"ק ת"ו. ואף
שהיתה שם ויודעת ע"ד תנאים אלו, הנה מלבד שבזמנה אז, היה טוב יותר
מאשר עתה הרי בינתיים עברו עלי' כמה שנים, שבטח בריאותה אינה איתן כל
כך כמו שהי' אז. וגם במשך שנים אלו הרי דרה באופן נוח וכו'. אשר ואף לכן
עליו, בהזדמנות הראו"י להסביר לה, אין א לייכטען אופן את כל הנ"ל ואף
שאינן להפחידה ולאמר לה שהענין מופרך לגמרי, אבל יש להסבירה מפני מה
אינו מסתבר. ובמילא לעת עתה תסיח דעתה מזה. ולאידך גיסא כדאי

¹⁶ ראה לעיל מכתב ו' שם כותב הרבי עליו.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

להשתדל ביותר, שתסתדר בהמושב זקנים אשר בעירם, שבודאי כשר הוא כדבעי - כיון שסו"ס בספרינגפילד יש לה מכירים יותר מבעיר אחרת. ובטח גם ההוצאות שם אינן גדולות כ"כ כמו בניו יארק וכו'.

לפלא שאין מננו מענה ע"ד האישים ששאלו אותו מהמזכירות.

בברכת הצלחה בענינים הכללים ובעניניו הפרטים /חי"ק/

•

ב"ה. כ"ב כסלו תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי בשורתו הטובה מהטבת מצב בריאות מרת ... בת ... תי'. וכן אשר קבעו הבאנקעט השנתי שלהם בחדש שבט הבע"ל. ויה"ר מהשי"ת שיבשר תמיד טובות – הן בגשמיות והן ברוחניות, ויתנהלו ענינים הכללים והפרטים בהצלחה.

...

מאשר הנני קבלת הפ"נ בעד ... בן ... שי', שאקראהו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. וכן קבלתי הפ"נ בעד מרת ... בת ... תי' ומהנכון הי' לבדוק המזוזות בביתה. וכן – להשתדל אשר בכל יום קודם השינה תאמר לכל הפחות פרשה ראשונה של ק"ש, וכן בבקר תאמר איזה מברכות השחר ולכל הפחות פרשה ראשונה של ק"ש וכמנהג הנשים במחננו. וכן שלפני הדלקת הנרות בכל עשי"ק וכן בכל יום שני וחמישי בבקר – תתן איזה פרוטות לצדקה. והשי"ת ישלח דברו וירפאה.

בברכה /חי"ק/

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

יא

ב"ה. כ"ח שבט תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ כו'
מוה"ר משה זאב שי¹⁷

שלום וברכה!

עיי הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי עדעלמאן נמסר לי פ"נ עבורו, וכשאהי על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכירו לרפואה קרובה, והשי"ת יעזור שיוכל לבשר בקרוב ממש בשורה טובה שעבר הכל בשלום ושמצב בריאותו הולך וטוב.

המחכה לבשו"ט
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר: א. קווינט

יב¹⁸

ב"ה. כ"ט מ"ח תשט"ו
ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

לפלא שאין ממנו כל ידיעות אודות אלו שכתב אודותם פ"נ, אף שעוררו אותנו עדי"ז כ"פ, שמכמה טעמים ראוי שידעו גם לאחר שילוח הפ"נ מהנעשה בזה. ויה"ר מהשי"ת שיהי שליח טוב לבשר טוב תכה"י.

במ"ש אודות מספר התלמידים¹⁹ אשר מועט הוא, כדאי הי' שיתדבר עם חבריו מנהלי תו"ת או אחי תמימים בערי השדה – אופן פעולתם להגדיל מספר התלמיד[ים] שבטח גם במקומו יתאים, אם מצליח במקומות אחרים. והוא

¹⁷ חייטאווסקי.

¹⁸ נמצא באוסף מכתבים שלי, וכבר נדפס באגרות קודש חלק י' עמוד קט מכתב ג'סט.

¹⁹ באג"ק בהערה שם: בישיבת אחי תמימים ספרינגפילד.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

במכש"כ וק"ו: ומה אשר מצב הכספי הוא בטוב, כמו שכותב במכתבו, הרי עאכו"כ שיש להגדיל מספר התלמידים וחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם. ובפרט שברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר שורה בכל המוסדות שיסד ומתנהלים ברוחו.

בברכה לבשר טוב בכל הני"ל
/חי"ק/

יג 20

ב"ה, ה' מנ"א תשט"ו
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק, וכנראה שהוא מענה על המכתב מכאן.

ת"ל על הבשו"ט מפתחת הדעי קעמפ, ובודאי לא יסתפקו במספר הילדים עתה וישתדלו להרבות עליהם אף שכבר התחיל הזמן, ואם נפש אחת מישראל הוא עולם מלא, עאכו"כ שנים שלשה ועוד, ובמילא כדאי כל הטורח בזה.

מוסג"פ הקבלה בשביל ... שי' ובודאי יסבירו - שרפואתו של הקב"ה יכולה להיות גם באופן הנאמר: לא ישים עליך (מלכתחלה) כי אני ה' רופאך, ואם משיבים ההנהגה בתורה ומצותי בשביל ריפוי של אדם שנחלה כבר, הרי עאכו"כ שצריכים להיטיב ההנהגה בתורה ומצות כדי שמלכתחלה יהי בריא ושלם. והשי"ת יצליחו למצוא האותיות המתאימות להסביר להני"ל, אף שפשוט: הוא ביותר.

בברכה לבשו"ט
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט
מזכיר

²⁰ נדפס בקובץ הערות "ברכת נהרדעא" (ישיבת קיץ ביהמ"ד אהלי תורה תשפ"א) גליון ד' - ש"פ ואתחנן.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

21

ב"ה, יחי מ"יח תשט"ז
ברוקלין

הרה"יח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מאור ליום ה', ולפלא מספר המועט של התלמידים...
וכבר מלתי אמורה מכמה שנים ולכמה מאנ"ש, שיש להשתדל בריבוי מספר
תלמידים... במוסד חינוך הכשר השתדלות ככל האפשרי, ובפרט שרואים
שע"י התלמידים מפיעים סו"ס גם להטבת מצב ההורים, נוסף על הצלת
התלמידים עצמם מחינוך בלתי רצוי והאריכות בדב(ר)[ד] הפשוט אך למותר,
וראינו ג"כ במוחש שריבוי כמות התלמידים לא לבד שאינו מחמיר מצב
הכספי של הישיבה והמוסד חינוך, אלא אדרבה עוד מטיב והשי"ת יצליחו
לבשר טוב בזה בקרוב. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

מוסג"פ הקובץ ליובאוויטש שהו"ל זה לא כבר ובטח ינצל תוכנו בהשפעתו על
סביבתו וזכות הרבים תלוי בו.

בברכת הצלחה /חי"ק/

22

ב"ה. כבי' כסלו תשט"ז
ברוקלין

הרה"יח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

במענה להודעתו אשר ימים אלו נכנסים לדירתם החדשה.

²¹ נדפס באג"ק חי"ב ע' פ מכתב ג'תתפט, בעילום שם.

²² נדפס באג"ק חי"ב ע' קסב מכתב ג'תתקעב בעילום שם, וחסר שם ה"נ.ב. "שבסוף המכתב הנדפס
כאן.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' בשעה טובה ומוצלחת - משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בכל הענינים.

ובודאי יודע ממנהג אני"ש בזמן האחרון, להכניס - למקום החדש²³ - לכל לראש, סידור חומש תהלים ותניא, וכן לקבוע מזוזות תיכף²⁴; כמובן בלי ברכה, ובמלאת שלשים יום, לקחת מזוזה אחת לבודקה, והרשות בידו להחליפה ביותר נאה ממנה וכדרז"ל זה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצות, ובמילא מחוייב בברכה, ויכוין להוציא כל שאר המזוזות.

וכיון שימי חנוכה ממשמשים ובאים, כדאי לחנוך את הדירה בהתועדו[ת] חסידותית באופן המתאים, וכבר ידוע פתגם רבותינו הקי"א²⁵ אז ווי מען שטעלט זיך אוועק אזוי גייט דאס, שיהי' הבית בית חסידותי בכל²⁶.

בברכה /חתימה/

נ.ב.

ת"ח על הבשו"ט מהטבת בריאות מוה' ... שי' ...²⁷ ושכבר שב לביתו, ובודאו יודיע ג"כ יותר פרטים ממצב בריאות מרת ... תחי' ..., ות"ח מראש.

טז

ב"ה, ד' טבת תשט"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

ת"ח על בשורתו הטובה אשר הוטב מצב בריאות מר ...²⁸ שי' וכן אשר מרת ליברמן תחי' נתרפאה, ויה"ר שתכה"י יבשר אך טוב בהנוגע לעצמו ובהנוגע לסביבתו - הן בגשמיות והן ברוחניות, והעיקר בשורות טובות בתפקידו

²³ באג"ק בהערה: ראה לעיל ח"י אגרת ג'רסה, ובהנסמן בהערות שם.

²⁴ באג"ק בהערה: ראה גם לעיל ח"ז אגרת ב'קעב.

²⁵ באג"ק בהערה: ראה גם לעיל אגרת ב'תתקמז, ובהנסמן בהערות שם.

²⁶ ע"כ נדפס באג"ק.

²⁷ ראה לעיל מכתב ה'.

²⁸ ראה לעיל מכתב הקודם ומכתב ה'.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

הראשי – הוא החזקת והתפתחות ישיבת אחי תמימים אשר בהנהלתו, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

29

בי"ה, ד' שבט תשט"ז

ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' דוד הלוי שי

שלום וברכה!

במענה להודעתו מקביעות באנקעט שלהם באור ליום ב' הבע"ל, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, צריך הי' לעורר את הנואמים, ובפרט הנואם הראשי על זה, כיון שכל ענין הרי הוא בהשגחה פרטית. ובודאי יוכל לשלב ענינים מתאימים בהנאום, ובפרט אם יתן לו את הביאגראפיא של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בעל ההילולא שימצא בה כמה ענינים השייכים לזה,

ויהי רצון שענין יום זה יוסיף הברכה וההצלחה גם בהבאנקעט שלהם, שיהי מתאים לפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, זי"ח(?) ען רוחניות און קלייבען גשמיות, והוא יראה פרי טוב בעמלו ויגיעתו, נוסף על שכרו ביחד עם זוגתו שיחיו רוב נחת חסידותי מכל יו"ח שיחיו.

בברכת הצלחה /חי"ק/

²⁹ נדפס ע"י המו"ל בקובץ לקט אגרות קודש – שיצא לאור ביארצייט הראשון – י"א טבת תשע"ז, ע' 4. ועוד פעם (תחת השם "פרסום ראשון" – בטעות כמובן) ע"י הנ"ל בקובץ הערות וביאורים – מחשבת התמימים – ביהמ"ד אהלי תורה שיעור א-ב, גליון יו"ד שבט תש"פ ע' 56.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

יח

ב"ה, כג' תמוז תשט"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

ת"ח ת"ח על מכתבו מכ' תמוז עם הבשו"ט של הטבת מצב בריאות אלו שכתב
פ"נ אודותם, ולפלא שאינו מזכיר ג"כ ... שיי³⁰, ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

הפ"נ אודות מרת ... שתליט"א ... יקרא בעת רצון על הציון הקי' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ובודאי למותר לעוררו לב [מזמן לזמן, וכן
לעורר אחרים לעשות כן – שזהו יעודד את רוחה, וגודל הענין] [מבואר
במאמרי רז"ל, והרי לבעל ה"ג נכנס זה במנין תרי"ג מצות במפורש.

לפלא שאינו מזכיר מהתוצאות הטובות בענין הדעי קעמפ

בברכה לבשו"ט בכל האמור לעיל /חיי"ק/

יט

ב"ה, ד' כסלו תשי"ז
ברוקלין

מרת לאה תחי³¹

ברכה ושלום!

עס האט מיר פארשאפט פארדרוס, דערוויסענדיק זיך אז איר פילט ניט אזוי
גוט אין געזונט, און איך האף אז צו דער צייט פון באקומען מיין דיזן בריף,
איז שוין פראן א בעסערונג אין דעם. און השם יתברך זאל געבען עס זאל גיין
אלץ בעסער ביז צו ריכטיגען געזונט ווערען, און צוזאמען מיט אייער מאן הרב
שי', זאלט איר מגדל זיין אלע אייערע קינדער שיחי' לתורה ולחופה ולמעשים
טובים געזונטערהייט און פרייליכערהייט.

³⁰ איש זה נזכר לעיל מכתב טו-ז.

³¹ אשת ר' דוד הלוי איידעלמאן.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

און בפרט אז מיר זיינען אריינגעקומען איצטער אין דעם חדש כסלו, וועלכער איז דער חודש פון נסים וגאולה בכלל, און בפרט אין בעצוג צו די וועלכע זיינען זוכה צו נעמען איינטייל אין די מוסדות חסידות חב"ד, וואס רבותינו נשיאינו הק' נשיאי חב"ד – אנהויבענדיק פון דעם אלטען רביין בעל התניא – זיינען מעורר רחמים רבים אויף די אלע אין דעם וואס זיי נויטיגען זיך אין זייערע פריוואטע ענינים און אויך אין דעם ארבעט פון ענינים הכללים, וואס אז די ענינים הפרטים זיינען בסדר ובהצלחה, קומט צו אין דער ענערגיא און פארשטארקטער ארבעט פון די ענינים הכללים, און ווי עס איז באוואוסט דער סיפור פון דעם מיטעלן רביין אז פאר דער מסירות נפש פון דעם אלטען רביין אויף תורת החסידות, האט מען אפגע'פסקינט אין בית דין של מעלה, אז אין יעדער ענין אין תורה יראת שמים ומדות טובות זאל זיין די האנט פון זיינע צוגעבונדענע און וועלכע גייען אין זיינע פוס טריט אויף דאס אויבערשטע.

אין ערדווארטונג פון גוטע בשורות פון אייך אין בעצוג צו דעם אויבען געזאגט /חי"ק/

כ³²

בי"ה, יב' אלול תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ במלאכתו מלאכת שמים מוה' דוד שי' הלוי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מבשר טוב מהתחלת הלימודים בישיבת אחי תמימים אשר בהנהלתו, ויהי רצון אשר תלך ותגדל הן בכמות והן באיכות ובכל המובנים - מתאים למטרת מיסדה הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, להקים תלמידים זרע ברך ה' יראי שמים ולומדים. ואשרי חלקם של כל אלו המשתדלים מתעסקים ומתייגעים בזה, וכמבואר בארוכה בכ"מ בתורתנו תורת חיים.

³² נדפס ע"י המו"ל בקובץ הערות "ברכת נהרדעא" (ישיבת קיץ ביהמ"ד אהלי תורה תשפ"א) גליון ו' (ש"פ ראה).

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

ובודאי אשר ככל שיבשייט בהני"ל - תביאנה לתוספות בשורות טובות גם בעינינו הפרטים, שלו ושל זוגתו וכל יו"ח שיחיו.

בברכת הצלחה מופלגה בכל האמור
ולבשוייט ולכוח"ט /חתימה/

נ.ב.

הפי"נ עבור הילד ... שליטי"א נתקבל ויקרא על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זיי"ע, ובודאי שואלים דעת רופא מומחה גדול במקצוע זה.

ומהנכון לעורר את אמו תחי', שכיון שלפעמים תכופות מצב כהני"ל בא ע"י
שעבורו הי' לא כדרוש ע"ש חוקי ודיני טהרת המשפחה, צריכה לקבל על עצמה
מכאן ולהבא הזהירות בענינים אלו, וגם השפעה על הזולת בזה, והרי אפשר
לתשובה שתהי' באופן דעוקר הענין מעיקרו, ובמילא בטל גם המסובב, ויהי
רצון שיצליח גם בזה.

כא³³

ב"ה, [א'] שבט תשי"ח
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' דוד שי' הלוי וזוגתו הרבנית
מרת לאה תחי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הפי"נ עם המוסגר בו,

ויהי רצון שכיון שראש חודש הוא מועד של שמחה, תומשך השמחה עליהם
פתכ"י, ויבשרו אך טוב בטוב הנראה והנגלה, ומובן שטוב הנראה והנגלה לכל
לראש-הוא בריאות הגוף של כ"א מהם ושל ילידיהם שיחיו, ובודאי יהי'
הטפול הרפואי להצלחה, ובפרט שלחנם הפחידו אותם. ואין זה אלא ענין של
מה בכך, וכרגיל בעניני קאָלטס.

³³ נדפס בקובץ הערות וביאורים - מחשבת התמימים - תלמידי בית מדרש אהלי תורה שיעור א-
ב גליון יו"ד שבט תש"פ ע' 57.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

נתקבל ג"כ הפ"נ עבור הבאנקעט השנתי של השיבה הק'. ויהי רצון שיהי
בהצלחה מופלגה כלשונו בכתבו.

המחכה לבשו"ט
/חיי"ק/

כב³⁴

ב"ה יג' שבט תשי"ח
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה' דוד שי' הלוי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מערב יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, מבשר טוב מהטבת בריאות זוגתו הרבנית תחי' ומבריאותו
הטובה, וכן מהצלחת הבאנקעט השנתי של השיבה הק'.

ויהי רצון אשר עוד רבות בשנים יוסיפו, כ"א מהם באופן המתאים לו, בעניני
תורה ומצות, וביסוס והתפתחות המוסד הק' הנוסד ע"י בעל ההילולא הוא
כ"ק מו"ח אדמו"ר שהרי זה רצונו - ותביא להוספה בברכות השי"ת והצלחתו
בהמצטרך לו ולביתו.

בנועם נודעתי אשר ביום היאר צייט של אבי' - חמיו ע"ה חזר בנו הרב מ"מ
שי³⁵ מאמר דא"ח (או עכ"פ חלק ממנו), ואתענין לדעת פרטים בזה, מובן
באופן בלתי רשמי. ובודאי משפיעים גם על אחיו³⁶ שלום דובר שי' בכיוון זה,
הרי גם זה נכלל בציווי הכתוב ומבשרך לא תתעלם.

בברכת לבשו"ט בכל האמור /חיי"ק/

³⁴ נדפס בקובץ הערות דישיבת תות"ל קראון סטריט גליון ד' (ש"פ במדבר תשע"ה) ע' 3, ובפעם
שני' "אגרות קודש" (כוללת ד' מכתבים) שי"ל ביארצייט הראשון - י"א טבת תשע"ו ע' 4.

³⁵ ר' מנחם מענדל זובער, בנו של הרב יעקב ישראל, חמיו של הרב דוד איידעלמאן. יש ממנו כרטיס
ב"ספר החסידים" (באתר של ספריית אגו"ח).

³⁶ של מנחם מענדל הנ"ל.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

כג³⁷

ב"ה, כי אלול תשי"ח
ברוקלין

ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש סניף ספרינפיעלד ה' עליהם יחיו
שלום וברכה!

בנועם נודעתי מהתחלת זמן הלימודים במוסד הק' אחי תמימים האמור,
מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל.

ותקותי חזקה אשר מתבסס וגם מתגדל המוסד הק' בכמות ובאיכות ז.א.
במספר התלמידים וברמת הלימודים.

ויהי רצון שילך הלוך והוסיף הן בכמות והן באיכות, עד שיהי באופן דופרצת
ימה וקדמה וצפונה ונגבה ועד לנחלה בלי מצרים, שהרי כלשון הכתוב, פי ה'
דבר.

והרי ימי ההתחלה ימים מסוגלים הם לכל האמור, ימי חדש אלול הוא חדש
הרחמים בכלל, ויום הבהיר (שלפני ושלאחרי) ח"י אלול, יום הולדת] שני
המאורות, הבעש"ט ורבו הזקן, אשר מסרו נפשם על חינוך ילדי בני ישראל]ל
כידוע,

והרי ההודעה עד"ז ודאי שהוראה היא וגם נתינת כח, לכל אלו ההולכים
בעקבותיהם, ההולכים בהווה או עכ"פ ילכו מכאן ולהבא, שיצליחו בעבודה
קדושה האמורה, חינוך על טהרת הקדש ע"פ תורתנו תורה תמימה, הנגלה
והחסידות גם יחד, להקים תלמידים זרע ברך ה' אשר בצדק יאמר עליהם,
ראו גידולים שגדלנו.

וגודל השכר של כל המתעסק בזה, הרי מובן מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם
הבעש"ט, אשר אהבת הקב"ה לכל אחד מבני ישראל גדולה עוד יותר גם
מאהבת הורים זקנים לבנם יחידם הנולד להם לעת זקנותם, שבמילא מובן
הנחת רוח הנגרם להקב"ה ע"י חינוכם הטוב כרצונו ית'.

המחכה לבשו"ט בכל האמור וחותרם בברכה
הצלחה וכוח"ט לכאו"א ובי"ב שליט"א

/חיי"ק/

³⁷ נדפס ע"י המו"ל בקובץ הערות וביאורים – מחשבת התמימים – תלמידי בית המדרש אהלי
תורה שיעור א-ב, גליון יו"ד שבט תשפ"א ע' 63.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

כד

ב"ה, ט' כסלו תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מד' כסלו, עם הפ"נ המוסגר בו,

ובעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הק' של כ"ק אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, כאו"א להמצטרך, מתאים לתוכן כתבו.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו בחדש כסלו הוא חדש הנסים והגאולה, ובו ימי
הסגולה דיו"ד וט' כסלו, וימי החנוכה שלאחריהם וסמוכים לו, שענינם
להוסיף באור מיום ליום, הנה כן יבשר בהוספת הטוב בטוב הנראה והנגלה
בכל עניני מכתבו.

ברכה לבשו"ט
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט
מזכיר

כה³⁸

ב"ה, ט' אד"ש תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ רב פעלים מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו ממוצש"ק, בו כותב אודות קביעות זמן הבאנקעט השנתי
של ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש בספרינגפילד, שהשגחה העליונה זיכתו
לנהל אותה,

³⁸ נדפס ע"י המו"ל בקובץ "אגרות קודש" (כוללת ד' מכתבים) שי"ל ביארצייט הראשון - י"א טבת
תשע"ו ע" 5.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

ויהי רצון אשר עוד רבות בשנים יצליח בזה, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור, והרי זכות הרבים מסייעתו, להחדיר בהתלמידים עניני נר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות,

ושכרו כפול מן השמים, במדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה, למילוי משאלות לבבו לטובה בכל הענינים.

בברכה לבשו"ט בענינים הכללים ובענינים הפרטים, שהא בהא תליא, ולפורים שמח /חיי"ק/

כו

ב"ה, יגי תשרי תשי"ב
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

במענה לשאלתו במכתבו מי"א תשרי בהנוגע לנסיעת זוגתו שתליט"א, ביקור באנגליא וכן בשווידען³⁹.

ומוכרחני לאמר האמת, שבכלל איני רואה תוכן פנימי בהני"ל, ובפרט בימי החורף והסתיו המתקרבים, אבל כיון שבנראה ממכתבו ישנו רצון חזק וחשק לנסיעה האמורה, הרי יש לצרפה עם איזו שליחות של מצוה [וכמו שתבקר שם באגודת נשי חב"ד, או בחוגי נשים חרדיות בכלל לעוררן בהנוגע למצות ולאורח חיים ע"פ התורה וכו'], ובטח תוכל לסדר הילדים שי' בכי טוב.

ויהי רצון שתהי' הנסיעה וחזרה בשעה טובה ומצולחת, ותנצל אותה לענינים של מצוה, נוסף על מילוי הרצון, מתוך שמחה וטוב לבב.

בודאי מתכווננים לנצל ימי שמחתנו הבע"ל באופן המתאים להפצת המעינות.

בברכה לבשו"ט ולחג שמח /חיי"ק/

³⁹ שם התגוררה בילדותה (ראה ב'תולדות המחבר' בסו"ס גפן ישראל (לאביה) – זקננו הרה"ח ר' יעקב ישראל זועבר. נ"י. תשע"ט).

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

כ"ז⁴⁰

By the Grace of G-d
10th of Nissan, 5721

The Honorable Abraham I. Smith
Justice of the Probate Court of Hampden County, 68 Washington
road, Springfield, Mass.

Greeting and Blessing:

I was very gratified to receive a report about your participation in the annual scholarship banquet of the Lubavitcher Yeshiva in your community. Your taking an active part in the cause of Jewish education disseminated by this worthy institution is certainly in keeping with your high position as a justice. For, as our sages explained, especially in the Midrash Tono D'bei Eliyohu Rabba, the inner and essential purpose of a judge is to insure a society where there would be no need for persecution and corrective institutions in the first place. This is also the true purpose of education, especially the kind of education and training provided in the Lubavitcher institutions, namely, to bring up students who would not only be proficient in knowledge, but also imbued with true piety and love of G-d and humanity, on the basis of the great principle of our Torah, "Love your fellow as yourself".

I trust that your interest and cooperation in the good work of the Lubavitcher Yeshiva in your community will be lasting, and it will certainly stand you and yours in good stead to receive G-d's blessings in all your affairs, both personal and public, materially and spiritually.

Wishing you a Kosher and happy Pesach.

With blessing, (חי"ק)

⁴⁰ נדפס ע"י המו"ל בקובץ הערות התמימים - תות"ל קראון סטריט, גליון כ"ו (ש"פ בהעלותך תשע"ו) עמ' יז.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

כח

ב"ה, כ"ט אדר תשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו בעש"ק עם המצורף.

ובעת רצון יזכרוהו וכל אלה שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"י"ע, מתאים לתוכן כתבו. ויהי רצון שיבשר טוב
בכל הנ"ל,

והרי נמצאים אנו בחדשי אדר, ונקודתם ימי הפורים, חדש הצלחה ליהודים
בכל עניניהם.

ולה"ר⁴¹ אשר כמובן מחז"ל (מגילה יג, ב ועוד) נס פורים תלוי הי' בזה, שבאדר
נולד משה רבנו, והוסיפו רז"ל ביאור שהיתה אז השנה מעוברת, והי' זו באדר
ראשון (מגלה יב, ב).

– ובפרט דהש"ס דילן פליג על הירושלמי (מגילה פ"א ה"ה ולא הביא (מגילה
ו, ב) את המ"ד דאותה השנה (דהפיל פור) הייתה מעוברת –

וידוע פירוש האריז"ל על הכתוב והימים האלה (כשהם) נזכרים (הרי הם גם)
ונעשים.

בברכה לבשו"ט לאח"ת וגם בעניני הפרט /חי"ק/

שלושה הפ"נ יקראו בעת רצון על הציון הקי'.

⁴¹ נדצ"ל: וליה"ר.

תשורה מחגיגת הבר-מצוה של

כט⁴²

ב"ה, יט' אלול תשכ"ב
ברוקלין

הור"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה' חיים יצחק שי'
שלום וברכה!

עיי הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מדות מוה' דוד שי' הלוי איידעלמאן,
נתקבל בקשת ברכה פ"נ עבורו,

והזכרתיו בעת רצון על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע ביום הבהיר ח"י אלול, יום הולדת שני המאורות הגדולים כ"ק מורנו
הבעש"ט וכ"ק אדמו"ר הזקן, ויהי רצון שיבשר טוב בתוכן הבקשה.

ע"פ מה ששמענו מכ"ק אדמו"ר וביחוד בגיל שלו, מהנכון שתהי' לו קביעות
בלימוד משניות, ועכ"פ פרקים אחדים לדעת אותם בעל פה.

כן בטח שמע ע"ד שלשה השיעורים דחומש תהלים ותניא הידועים, ועכ"פ
ישמור עליהם מכאן ולהבא.

בברכה לבשו"ט ולכתיבה וחתימה טובה, /חיי"ק/

43

ב"ה, כ"ב טבת תשכ"ה
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים עוסק בצ"צ וכו' מוה' דוד שי' הלוי
שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדות שלו,

⁴² לר' חיים יצחק גיילאר [בראש המכתב כתוב "גיילאר - ספרינגפיעלד"]. בו נזכר ר' דוד
איידעלמאן. נדפס בקובץ הערות וביאורים - מחשבת התמימים - תלמידי בית מדרש אהלי תורה
שיעור א-ב גליון יו"ד שבט תשפ"א ע' 65.

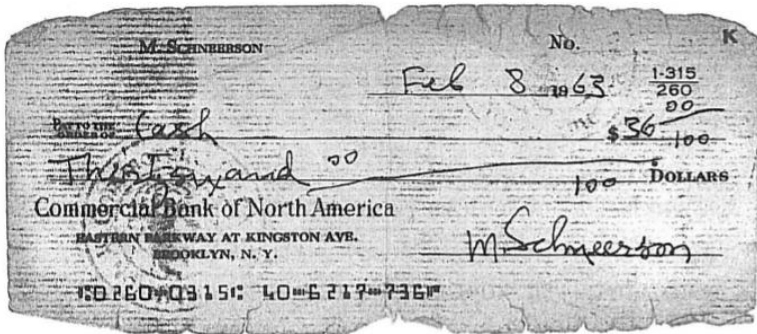
⁴³ נדפס ע"י המו"ל, בקובץ "מתיר אסורים" (שי"ל בזמן מגיפת הקורונא) גליון ג' (ש"פ ויקרא תש"פ)
ע' 3.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואיס

בודאי נהג במנהג אני"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתהיי שנת הצלחה אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה ובקיום מצותי מתוך הרחבה.

בברכת הצלחה רבה בכל עניי ישיבת אח"ת שבהנהלתו ולבוי"ט תכה"י /חיי"ק/

* צ'עק מאת הרבי⁴⁴ *

* לא ידוע על מה נשלח.

⁴⁴ נדפס בקובץ הערות "ברכת נהרדעא" (ישיבת קיץ ביהמ"ד אהלי תורה תשפ"א) גליון ה. אין בידינו פרטים ע"ד.

הוספה מיוחדת

שטר של ערב קבלן במכירת חמץ של כ"ק אדמו"ר
מהוריי"צ
וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בשנת תרפ"ט

מאת : אפרים ליב הלוי לואיס⁴⁵

הננו מפרסמים כאן שטר של הערב קבלן במכירת חמץ של בית חיינו (כ"ק אדמו"ר הריי"צ וחתנו, הרבי) בשנת תרפ"ט. הערב קבלן היה הת' דובער (ב"ר פסח) יודאוויטש, כפי שחותם בסוף השטר. מדברי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ במכתב שכתב אודותיו משמע שהיה תלמיד בתו"ת באותה שנה (לשון כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נעתק לקמן בהערה).

בסוף השטר נכתב בכתי"ק של הרבי ג' כתובות (דירת משפחת פעטצאלד, גרינבוים, וברון), הכתובות הם בעיר ברלין, וכנראה שם היה החמץ של הרבי. וכמו שמוצאים כתובות אלו בשטר מכירת חמץ של הרבי בשנת תר"צ (נעתק לקמן). הטעם בפשטות שהרבי הוסיף כתובות אלו היה בכדי להזכיר להרב זובער – הרב שמוכר החמץ – למכור גם חמצו של הרבי, ולא רק של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

הרב יעקב ישראל זובער כיהן עד שנת תרפ"ט כרב בקהילות שונות ברוסיה ובגרוזי⁴⁶. בראשית שנת תרפ"ט עזב סאצחרי והגיע לריגא⁴⁷, הטעם שעזב סאצחרי והלך לריגא היה בכדי לקבל רשיון בכדי לנסוע לארצות הברית⁴⁸, לפועל נשאר בריגא מספר שנים ושימש כ"רב" באחד הבתי כנסיות⁴⁹, אחר כך בשנת תרצ"ב נסע לשטקהולם, שוודיא וכיהן כרב הראשי עד שנת תש"ז אז עבר לארה"ב והיה רב בבוסטון עד יום פטירתו, י"ד טבת תשי"ג.

⁴⁵ הבא לקמן נתפרסם בקובץ הערות וביאורים – מחשבת התמימים – תלמידי ביהמ"ד אהלי תורה שיעור א-ב, בגליון פנימי דפ' כי תשא שתפ"א, שם השטר דשנת תרפ"ט הודפס לראשונה.

⁴⁶ ראה בארוכה בספר "אדמו"רי חב"ד ויהדות גרוזי" בפרק המיוחד על הרב זובער.

⁴⁷ את מקומו בסאצחרי מילא הרב חיים מרדכי הכהן פערלאוו. ראה גפן ישראל (להרב יעקב ישראל זובער) עמ' תצ.

⁴⁸ ראה גפן ישראל שם, וב"הרי"ף" (כתבי ר' יחזקאל פייגין, בעריכת הרב אהרן לייב ראסקין) ח"א סימן כ. נ. ח"ב סימן צז. קכד. קל. ועוד.

⁴⁹ וצ"ע מדוע לא נמנה ולא נזכר כלל בספר "לטביא ורבניה" ש"ל בשנת תשפ"א.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואים

בשנות תרפ"ט-צ"א זכה הרב זובער להיות הרב למכור החמץ של בית הרב. בידנו כבר השטרות של: תר"צ (אחד של הרבי⁵⁰ ואחד של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ⁵¹). תרצ"א (של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ⁵²). כאן מפרסמים בראשונה שטר שממנו יודעים שמכר גם בשנת תרפ"ט.

מבקשים מכל הקוראים, שמי שיש לו הערות על זה להגיש אלי.

ח"י [חתימת ידי] דלמטה תעיד עלי כמאה עדים כשו"נ [כשרים ונאמנים] איך שכל הסך המגיע מהרב יעקב ישראל ב"ר מ"מ זובער לכ"ק אדמו"ר שליט"א הר"ר י"י בן אדמו"ר בעד כל החמץ שקנה ממנו בק"ג [בקנין גמור] ומכירה חלוטה במקח המבואר בשטר מכירה שמסר לידו וכן כל מה שמגיע בעד שכירות החדרים והמקומות שמונח החמץ שם כפי המבואר בשט"מ [בשטר מכירה] במקח המבואר בשט"מ שמסר לידו מחוייב אני הח"מ [החתום מטה] לסלק לידי כ"ק אדמו"ר הרי"י בן אדמו"ר הנ"ל לזמן פרעון לא יאוחר מג' ימים אחר הפסח הלו במזומנים בלי שום טו"מ ופ"פ [ופתחון פה] בעולם בעד הרי"י ז' [הרב זובער] הנ"ל כפי החשבון שיעלה אחר המדידה והמשקל אם ימכרנו לא"י [לאינו יהודי] מפה או מחו"ל הנ"ל גם אם הא"י הקונה שיקנה ממנו לא ימכרנו לאחר ויקבל הוא מן הא"י בעד מעותיו ואקבלנו ממנו בחובו הריני מחוייב למשכרו בעצמי לסלק לידי כ"ק אדמו"ר הרי"י בן אדמו"ר הנ"ל לזמן פרעון הנ"ל וגם לא שיתרצה מרצונו הטוב לקבל החמץ בפרעון חובו וחיוב זה קבלתי בקניו"ש [בקנין אגב סודר] מיד הרה"י ישראל הנ"ל ולראי' באעה"ח היום יום ג' י"ג ניסן ה'תרפ"ט לפ"ק פה ריגא

נאום דובער ב"ר פסח ז"ל יודאוויטש⁵³

⁵⁰ תשורה באטלער ו' תשרי תשע"ח עמ' לא-לד.

⁵¹ נדפס באגרות קודש חט"ו עמ' פד. גפן ישראל עמ' תצב.

⁵² אג"ק חיי"ו עמ' כח. צילום השטר בספר גפן ישראל עמ' תצה.

⁵³ אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג עמ' תלח. וראה ח"ב עמ' קעה (ממכתב כ"ז ניסן תרפ"ט) "ברכת אלקים תהי' על ראשי החסידים ... התמימים מר ד. יודאוויטש ... אשר תודת חריצות ועבודתם הנה במשך עשרים וששה ימים נאפו ונחבשו ונשלחו עשרים ושלושה מרכבות מצה אפוי'.

הת' זלמן יודא שיחי' הלוי לואיס

לזכות
חתן הבר מצוה
הת' זלמן יודא שי' הלוי לואיס

ולזכות
אחיו ואחותיו
חי' מושקא
הת' אפרים ליב הלוי
הת' יוסף מנחם מענדל הלוי
זיסל דבורה
הת' נתן נטע הלוי
בלומא רייזל
וצירל

נדפס ע"י ולזכות הוריו
הרה"ת שמואל הלוי וטויבא סימא מאשא

שיחיו

ולזכות זקיניו
הרה"ח שלמה ראובן הלוי ומלכה שיחיו לואיס
הרה"ת שלום דובער ושטערנא שרה שיחיו טענענבוים
מרת לאה תחי' איידעלמאן